

Komornik sądowy wystawi faktury VAT dłużnikowi i wierzycielowi – jako swoim „usługobiorcom”

Zgodnie z wydaną dnia 9 czerwca 2015 roku interpretacją ogólną Ministra Finansów (PT1.050.1.2015.LJU.19, Dz. Urz. Min. Fin. z dnia 15 czerwca 2015 r. poz. 41) czynności wykonywane przez komorników sądowych podlegają opodatkowaniu 23% podatkiem VAT. Interpretacją tą zmieniono dotychczasowe stanowisko, obowiązujące od 9 lat, a wyrażone w interpretacji ogólnej z 30 lipca 2004 r. (PP10-812-802/04/MR/1556PP), zgodnie z którą komornicy sądowi nie byli uznawani za podatników VAT, a co za tym idzie nie płacili podatku VAT za wykonywane przez siebie czynności. Co ta zmiana oznacza dla stron postępowania egzekucyjnego i kto w rzeczywistości poniesie koszty podatku VAT?

Komornik sądowy podatnikiem podatku VAT

Minister Finansów uznał, że działalność komorników sądowych ma charakter zarobkowej działalności gospodarczej, a co a tym idzie czynności komorników, w szczególności składające się na postępowanie egzekucyjne, stanowią odpłatne świadczenie usług w rozumieniu ustawy o VAT. W związku z ww. stanowiskiem, od 1 października 2015 roku do wszystkich czynności wykonywanych przez komorników sądowych będą miały zastosowania ogólne zasady rozliczania VAT. Zatem od kwot płaconych komornikowi za przeprowadzane czynności, w szczególności za czynności egzekucyjne, komornik będzie miał obowiązek rozliczyć podatek VAT.

Dla kogo faktura?

W ocenie Ministra Finansów, komornik sądowy świadczy usługi dla obydwu stron postępowania sądowego, zarówno dla wierzyciela, jak i dłużnika i to im winien wystawiać faktury VAT. Wierzycielowi – komornik świadczy usługę pomocy w wyegzekwowaniu świadczenia, zaś dłużnikowi – usługę „zwolnienia od posiadania długu”. Komornik wystawi zatem fakturę tej stronie postępowania, która w konkretnej sytuacji dokonała zapłaty za daną „usługę komorniczą”. Takie ujęcie charakteru działalności komornika budzi sprzeciw środowiska komorników sądowych, którzy poddają w wątpliwość, aby można było mówić o świadczeniu przez nich „usług” w rozumieniu ustawy o VAT, w szczególności jeżeli chodzi o usługi na rzecz dłużnika.

Należy przy tym pamiętać, że opodatkowaniu podatkiem VAT podlegają jedynie świadczone przez komornika usługi (ew. dostawy towarów), a nie kwoty płacone w poczet wydatków komornika ponoszonych w postępowaniu egzekucyjnym (tzw. „zaliczki na wydatki”, np. koszty doręczania korespondencji czy uzyskiwania informacji o dłużniku). Takie zaliczki na wydatki nie wchodzą do podstawy opodatkowania, gdyż nie stanowią wynagrodzenia komornika z tyt. świadczonej usługi, a są zaś kwotami poniesionymi w imieniu i na rzecz usługobiorcy (najczęściej wierzyciela).

Kiedy komornik sądowy wystawi fakturę?

W ślad za wydaną interpretacją, zważając na charakterystykę pracy komorników sądowych, Minister Finansów wydał rozporządzenie w sprawie momentu powstania obowiązku podatkowego w przypadku usług wykonywanych przez komorników sądowych (rozporządzenia MF z dnia 18.09.2015 r. w sprawie późniejszego terminu powstania obowiązku podatkowego, Dz. U. z 2015 roku, poz 1504). W przepisach tych ustalono, że w przypadku komorników sądowych obowiązek podatkowy z tytułu świadczonych przez nich usług powstaje z chwilą otrzymania całości lub części zapłaty w odniesieniu do otrzymanej kwoty. Stanowi to wyjątek od ogólnej reguły określającej, że obowiązek podatkowy powstaje z chwilą wykonania usługi (a nie otrzymania za nią zapłaty). Z chwilą powstania obowiązku podatkowego, komornik sądowy wystawi fakturę VAT podmiotowi, który dokonał zapłaty danej kwoty.

Choć przesunięcie momentu powstania obowiązku podatkowego stanowi pewne ułatwienie dla komorników sądowych, nie doprowadzi jednak do uniknięcia konieczności wystawiania faktur korygujących, na skutek np. postanowienia sądu obniżającego wysokość (już poniesionej) opłaty, wydanego w trybie art. 49 ust. 10 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji. Może się również zdarzyć, że opłatą egzekucyjną początkowo poniesioną przez dłużnika, ostatecznie zostanie obciążony wierzyciel, np. gdy nastąpiło niecelowe wszczęcie postępowania egzekucyjnego w związku z wcześniejszym uregulowaniem należności przez dłużnika. W takiej sytuacji – jak wyjaśnia Ministerstwo Finansów – dłużnik winien otrzymać fakturę korektę, zaś kwoty te winny zostać zafakturowane na wierzyciela.

Kto rzeczywiście poniesie koszty podatku? Czy ustawowe opłaty egzekucyjne zawierają już podatek VAT, czy stanowią kwotę netto?

Dla stron postępowania najistotniejszym pytaniem jest to, czy w związku ze zmianą interpretacji zostaną one obciążone dodatkowo podatkiem VAT (ponad standardowo ponoszone kwoty), czy też kwota podatku będzie zawierać się już w kwocie wynagrodzenia za usługi komornika. Jak wskazuje Ministerstwo Finansów w broszurze informacyjnej dotyczącej tej kwestii: kwota otrzymanego przez komornika sądowego wynagrodzenia zawiera już podatek należny. Zatem to komornik sądowy winien ponieść ciężar podatku VAT i wszystkie płynące z tego konsekwencje (w szczególności obniżenie przychodów). Nie dziwi

zatem opór środowiska komorników sądowych przed nową interpretacją przepisów podatkowych.

W związku ze świeżością omawianej interpretacji, na obecnym etapie trudno ocenić jej skutki dla postępowania egzekucyjnego. Obawy środowiska komorników sądowych są ogromne, jednak czy są to obawy uzasadnione, okaże się dopiero w praktyce. Być może, nowe obowiązki komorników związane z uzyskaniem statusu podatnika VAT spowodują przewleczenie postępowań. Z drugiej jednak strony – dla stron postępowania będących przedsiębiorcami – „ovatowanie” czynności komorniczych może okazać się rozwiązaniem korzystnym rozliczeniowo.

Niektórzy komornicy mogą zostać zwolnieni z podatku

Warto na koniec nadmienić, że niektórzy komornicy będą mogli skorzystać ze zwolnienia podmiotowego z podatku VAT, na zasadach ogólnych – w sytuacji gdy wartość świadczonych usług w poprzednim roku podatkowym nie przekroczyła kwoty 150.000 zł (bez kwoty podatku). Biorąc pod uwagę fakt, że ww. nowa interpretacja przepisów weszła w życie w trakcie roku (1 października), komornicy sądowi będą traktowani jak osoby „rozpoczynające” wykonywanie opodatkowanych usług w trakcie roku podatkowego, a zatem, mogą skorzystać ze zwolnienia „podmiotowego” w 2015 roku, jeżeli przewidywana wartość sprzedaży do końca 2015 roku (wartość świadczonych usług i dostarczonych towarów) nie przekroczy kwoty 37.808 zł (obliczonej proporcjonalnie do pozostałej części roku).

aplikant radcowski Agnieszka Hervy
Kancelaria Prawna ARKANA

www.arkana-lex.eu dział **Porady** oraz **Media o nas**

Artykuł dostępny na <http://biznes.onet.pl/wiadomosci/analizy/analizy-prawne/komornik-sadowy-wystawi-faktury-vat-dluznikowi-i-wierzycielowi-jako-swoim/7887ln>